

ЯК ПРАВИЛЬНО ОФОРМИТИ СКАРГУ?

За загальним правилом скаргу слід складати у письмовій формі. У скарзі мають бути зазначені:

→ орган чи посадова особа, до яких подається скарга, наприклад: «Деснянський районний суд м. Чернігова».

Його адреса (якщо скарга надсилається поштою чи кур'єром); наприклад: «14038, м. Чернігів, пр-т Перемоги, 141»;

→ прізвище, ім'я, по-батькові особи, яка подає скаргу (найменування для юридичної особи), наприклад, «Кузьменко Кузьма Кузьмич»;

→ місце проживання особи, яка подає скаргу (місцезнаходження для юридичної особи), та номер телефону, інші реквізити засобів зв'язку, якщо такі є; наприклад: «00000, м. Чернігів, вул. Шевченка буд. 0, кв. 0, тел. 0462-00000, адреса електронної пошти (по можливості)»;

→ назва документа із зазначенням в ньому рішення, дії, бездіяльності, що оскаржуються. Наприклад, «Скарга на бездіяльність слідчого СВ Чернігівського РВ УМВС України в Чернігівській області Петренка П.П. щодо невнесення заяви про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань»;

→ відомості про рішення, дії або бездіяльність, що оскаржуються, та виклад обставин, якими скаржник обґрунтовує свої вимоги, тобто опис ситуації, яка призвела до подання скарги; наприклад: «4 лютого 2016 року я звернувся до Чернігівського РВ УМВС України в Чернігівській області з письмовою заявою про вчинення щодо мене пограбування двома невідомими особами цього дня у кафе «Волошка», яка була прийнята під розпис слідчим Петренком П.П. Однак до цього часу слідчий Петренко П.П. не вніс відповідні відомості до Реєстру, і досудове розслідування за моєю заявою не було розпочато. Бездіяльність слідчого Петренка П.П. є незаконною з огляду на те, що...»;

→ зазначення доказів, що підтверджують кожну обставину, якою скаржник обґрунтовує свої вимоги, зокрема, посилання на наявні у нього документи (якщо такі є);

→ зміст вимог скарги, тобто те, що має вчинити орган, до якого подається скарга на рішення, дію чи бездіяльність, наприклад, скасувати певне рішення, зобов'язати вчинити певну дію тощо;

- перелік документів, що додаються до скарги (за наявності);
- підпис особи, яка подає скаргу;
- дата підписання скарги.

Слід переконатися в тому, що скарга прийнята і зареєстрована, отримавши відповідну довідку.

Скарги, які подаються у порядку кримінального судочинства, не оплачуються жодними зборами.

УВАГА: в оскарженні рішень органів слідства, прокуратури і суду багато особливостей. Тому, важливо проконсультуватися з адвокатом чи іншим досвідченим фахівцем у галузі права перед тим, як вчиняти будь-які дії у кримінальному провадженні.

КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

Портал Судова влада України	www.court.gov.ua
Верховний Суд України	www.scourt.gov.ua
Міністерство юстиції України	www.minjust.gov.ua
Координаційний центр з надання правової допомоги	www.legalaid.gov.ua
Законодавство України	www.rada.gov.ua
Єдиний державний реєстр судових рішень	www.reyestr.court.gov.ua

Пам'ятайте, перед вчиненням будь-яких значущих юридичних дій варто отримати консультацію юриста.
Оновлено станом на 31.01.2016

Ця публікація була здійснена за підтримки американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках Проекту «Справедливе правосуддя».

ЯК ОСКАРЖИТИ РІШЕННЯ, ДІЇ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ, ПРОКУРОРА ЧИ СЛІДЧОГО СУДДІ?

Для оскарження рішення, дії чи бездіяльності

¹під час підготовчого провадження і судового розгляду

²(www.vkksu.gov.ua) – щодо дисциплінарної відповідальності суддів місцевих та апеляційних судів

³(www.vru.gov.ua) – щодо дисциплінарної відповідальності суддів вищих спеціалізованих судів та суддів Верховного Суду України.

ЕТАПИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Кримінальне провадження можна умовно поділити на два етапи:

1. досудове провадження, в ході якого органи слідства під процесуальним керівництвом прокурора здійснюють діяльність по розслідуванню кримінальних правопорушень;
2. судове провадження, під час якого місцевий суд розглядає кримінальне обвинувачення по суті, а суди вищого рівня здійснюють перегляд судових рішень.

Під час кримінального провадження в судовому порядку можна оскаржити:

- окремі рішення, дії чи бездіяльність слідчого та прокурора до слідчого судді під час досудового розслідування (ст. 303 КПК);
- будь-які рішення, дії чи бездіяльність слідчого та прокурора під час підготовчого провадження у суді (ст. 314-316 КПК);
- рішення слідчих суддів і судів у провадженнях з перегляду судових рішень.

Враховуючи, що оскарження рішень, дій чи бездіяльності слідчого і прокурора в судовому порядку є найбільш ефективним засобом правового захисту, рекомендується звертатися з такими скаргами під час досудового розслідування безпосередньо до слідчого судді чи суду. У разі, якщо певне рішення, дія або бездіяльність не можуть бути оскаржені до слідчого судді (лише до суду під час підготовчого провадження), тоді до підготовчого засідання суду слід скористатися можливістю відомчого оскарження – до керівника органу досудового розслідування, прокурора чи прокурора вищого рівня.

УВАГА Оскарження недотримання слідчим чи прокурором розумних строків на підставі норм КПК здійснюється виключно до прокурора вищого рівня і лише підозрюваним, обвинуваченим, потерпілим або їхніми захисниками, представниками, законними представниками. Скарга має бути розглянута у 3-денний строк з часу її подання.

ЯКІ РІШЕННЯ, ДІЇ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНІСТЬ СЛІДЧОГО І ПРОКУРОРА МОЖНА ОСКАРЖИТИ ДО СЛІДЧОГО СУДДІ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ?

За законом під час досудового провадження до слідчого судді можуть бути оскаржені такі рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора:

→ бездіяльність слідчого або прокурора, яка полягає у невнесенні

відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР) у встановлений законом 24-годинний термін після отримання заяви чи повідомлення про це;

- бездіяльність слідчого або прокурора, яка полягає у неперевірці тимчасово вилученого майна згідно з вимогами ст. 169 КПК;
- бездіяльність слідчого чи прокурора, яка полягає у нездійсненні ними будь-яких процесуальних дій, які вони зобов'язані вчинити у визначений законом строк;
- рішення слідчого або прокурора про зупинення досудового розслідування;
- рішення слідчого або прокурора про закриття кримінального провадження;
- рішення слідчого чи прокурора про відмову у визнанні особи потерпілим;
- рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора при застосуванні заходів безпеки;
- рішення слідчого чи прокурора про відмову у задоволенні клопотання про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій;
- рішення слідчого чи прокурора про зміну порядку розслідування і продовження його згідно з правилами провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру.

Скарги на інші рішення, дії чи бездіяльність слідчого чи прокурора не підлягають розгляду під час досудового розслідування і можуть бути предметом розгляду під час підготовчого судового провадження. Під час підготовчого судового засідання можуть також бути оскаржені рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора щодо відмови у визнанні особи потерпілою та застосуванні заходів безпеки (ч.ч. 2, 3 ст. 303 КПК).

УВАГА! Відсутність процесуальної можливості оскарження інших рішень, дій чи бездіяльності слідчого або прокурора під час досудового розслідування (ч. 2 ст. 303 КПК) слід тлумачити у світлі ч. 4 ст. 21 КПК, згідно якої здійснення кримінального провадження не може бути перешкодою для доступу особи до інших засобів правового захисту, якщо в його ході порушуються права і свободи людини, гарантовані Конституцією і міжнародними договорами України та ст. 13 Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, яка передбачає право особи на ефективний засіб правового захисту на національному рівні від порушень прав і свобод, гарантованих Конвенцією.

Скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого і прокурора слід подавати до слідчого судді місцевого суду, у межах юрисдикції якого знаходиться орган досудового розслідування, протягом 10 днів з часу прийняття рішення, вчинення дії або бездіяльності. Якщо рішення слідчого чи прокурора оформлюється постановою, строк подання скарги починається з дня отримання особою її копії. Подання скарги не зупиняє оскарженого рішення чи дії.

Ухвала слідчого судді про повернення скарги чи відмова у відкритті провадження може бути оскаржена протягом 5 днів до суду апеляційної інстанції.

Скарга повинна бути розглянута слідчим суддею не пізніше 72 годин з моменту надходження, за винятком скарг на рішення про закриття кримінального провадження, які розглядаються у 5-денний строк. Розгляд скарг цієї категорії здійснюється за обов'язкової участі особи, яка подала скаргу, чи її захисника, представника і слідчого чи прокурора, рішення, дії чи бездіяльність яких оскаржується, проте відсутність слідчого і прокурора не є перешкодою для розгляду скарги.

УВАГА: Ухвала слідчого судді за результатами розгляду скарги не оскаржується в апеляційному порядку (винятком є ухвала про відмову у задоволенні скарги на постанову про закриття кримінального провадження). Тому заявнику слід докласти максимальних зусиль для подання доказів на підтвердження своєї позиції під час розгляду скарги слідчим суддею.